

ОЦІНЮВАННЯ ІНФОРМАТИВНОСТІ ПІДКРИТЕРІЇВ ВПЛИВУ МІЖНАРОДНИХ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ НА ФІЗИЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА АКТИВНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Євгеній ПРИСТУПА, Іванна БОДНАР, Юлія ПИСКО

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів, Україна

ASSESSMENT OF THE INFORMATIVE VALUE OF SUB-CRITERIA OF THE IMPACT OF INTERNATIONAL SPORTS COMPETITIONS ON THE PHYSICAL HEALTH AND ACTIVITY OF THE POPULATION OF UKRAINE

Yevhen PRYSTUPA, Ivanna BODNAR, Yuliia PYSKO

Ivan Boberskyi Lviv State University of Physical Culture, Lviv, Ukraine

Анотація.

Участь країни в проведенні масштабних спортивних подій супроводжується змінами в ставленні громадян до занять фізичною культурою, що зумовлює потребу розроблення індикаторів для вимірювання такого впливу. В Україні ця проблема є особливо актуальною, оскільки війна створила додаткові бар'єри для фізичної активності населення й посилила потребу у використанні міжнародних спортивних змагань як інструменту соціального згуртування й оздоровлення нації. **Мета** — оцінити інформативність підкритеріїв впливу міжнародних спортивних змагань на фізичне здоров'я та активність населення в контексті розвитку фізичної культури і спорту в Україні.

Матеріали й методи. У дослідженні взяли участь 23 експерти в галузі економіки спорту, серед яких 69,6% мали практичний досвід, 52,2% — освіту й наукові здобутки

Abstract.

A country's participation in hosting large-scale sporting events is often accompanied by changes in citizens' attitudes toward physical activity, which highlights the need to develop indicators to measure such impact. In Ukraine, this issue is particularly relevant as the war has created additional barriers to physical activity and increased the need to use international sporting events as a tool for social cohesion and improving the nation's health. **Purpose** — to assess the informativeness of sub-criteria for evaluating the impact of international sporting events on the physical health and activity of the population in the context of the development of physical culture and sports in Ukraine.

Materials and Methods. The study involved 23 experts in the field of sports economics, 69.6% of whom had practical experience, 52.2% held academic qualifications and

в цій сфері, 30,4% займалися дослідженнями економічного впливу спорту. Середній вік експертів становив $56,56 \pm 13,38$ року, що забезпечувало репрезентативність вибірки. Опитування проводили в листопаді 2024 — січні 2025 року за допомогою Google Forms. Анкета містила три блоки: визначення актуальності теми, оцінювання інформативності запропонованих критеріїв і підкритеріїв за 7-бальною шкалою Лікерта (закриті й відкриті запитання) та соціологічний блок. Для статистичного аналізу розраховували середнє арифметичне, стандартне відхилення та коефіцієнт варіації Пірсона, а також відсоток експертів, які надали кожному критерію певну оцінку.

Результати. Підкритерій «Рівень фізичної активності різних вікових груп населення до та після змагань» демонструє значну інформативність для критерія «Оздоровчий вплив міжнародних спортивних змагань на розвиток фізичної культури і спорту держави». На другому за значущістю місці — підкритерій «Рівень участі у спортивних та оздоровчих програмах». Третю сходинку рейтингу посідає підкритерій «Зміни у стані здоров'я населення, зокрема зниження рівня захворюваності завдяки активнішому способу життя». Дещо відстає від нього підкритерій «Зростання кількості людей, які регулярно займаються спортом або відвідують спортивні секції». Найінформативнішим показником першого підкритерію «Рівень фізичної активності різних вікових груп населення до та після змагань» визнано кількість осіб, які приєдналися до спортивних секцій або клубів після змагань. Для другого підкритерію «Зростання кількості людей, які регулярно займаються спортом або відвідують спортивні секції» найінформативнішим виявився показник «Збільшення кількості зареєстрованих членів у спортивних секціях, клубах і спортивних залах (%)». У третьому підкритерії «Зміни у стані здоров'я населення, зокрема зниження рівня захворюваності завдяки активнішому способу життя» лідує показник «Рівень захворюваності на хронічні (серцево-судинні, респіраторні тощо) захворювання серед населення». Для підкритерія «Рівень участі у спортивних та оздоровчих програмах» найбільш інформативним визнано частку

scientific achievements in this area, and 30.4% had conducted research on the economic impact of sports. The mean age of the experts was 56.56 ± 13.38 years, ensuring a representative sample. The survey was conducted from November 2024 to January 2025 using Google Forms. The questionnaire consisted of three sections: determining the relevance of the topic, assessing the informativeness of the proposed criteria and subcriteria using a 7-point Likert scale (closed and open-ended questions), and a sociological section. For statistical analysis, the arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's coefficient of variation were calculated, as well as the percentage of experts assigning each score to the criteria.

Results. The sub-criterion "Level of physical activity among different age groups before and after the competitions" demonstrates significant informativeness for the criterion "Health impact of international sporting events on the development of physical culture and sports in the country". In terms of importance, the second-ranked sub-criterion is "Level of participation in sports and health programs". Third place is occupied by the sub-criterion "Changes in the health status of the population, particularly the reduction of morbidity due to a more active lifestyle", closely followed by the sub-criterion "Increase in the number of people who regularly play sports or attend sports clubs". The most informative indicator for the first sub-criterion "Level of physical activity among different age groups before and after the competitions" was recognized as the number of individuals who joined sports clubs or sections after the competitions. For the second sub-criterion "Increase in the number of people who regularly play sports or attend sports clubs", the most informative indicator was "Increase in the number of registered members in sports sections, clubs, and gyms (%)". In the third sub-criterion "Changes in the health status of the population, particularly the reduction of morbidity due to a more active lifestyle", the leading indicator was "Prevalence of chronic diseases (cardiovascular, respiratory, etc.) among the population". For the sub-criterion "Level of participation in sports and health programs", the most informative indicator was

населення, що бере участь у безкоштовних або субсидованих спортивних програмах (% від загальної кількості населення).

Висновки. Отримані результати підтверджують, що міжнародні спортивні змагання можуть істотно впливати на фізичну активність і здоров'я населення, але ступінь цього впливу залежить від конкретних підкритеріїв. Найбільш інформативним визнано підкритерій «Рівень фізичної активності різних вікових груп населення до та після змагань», оскільки він безпосередньо відображає зміни в поведінці населення і його легко вимірювати. Менш виражені, але також важливі підкритерії — участь у спортивних програмах, зміни стану здоров'я і регулярність занять спортом — потребують тривалішого моніторингу й залежать від додаткових соціально-економічних та інфраструктурних чинників. Найбільш інформативними показниками є: кількість осіб, що приєдналися до спортивних секцій після змагань, збільшення числа зареєстрованих членів у спортивних клубах, рівень захворюваності на хронічні хвороби й участь населення в доступних спортивних програмах. Комплексне використання цих показників дає змогу всебічно оцінити оздоровчий вплив міжнародних спортивних заходів і визначити пріоритетні напрями розвитку фізичної культури й спорту в Україні.

Ключові слова: фізична активність, захворюваність, оздоровчий вплив, програми, спортивні секції, інформативність.

the proportion of the population participating in free or subsidized sports programs (% of the total population).

Conclusions. The obtained results confirm that international sporting events can significantly influence the population's physical activity and health, but the extent of this impact depends on specific sub-criteria. The most informative sub-criterion was "Level of physical activity among different age groups before and after the competitions", as it directly reflects changes in population behavior and is easily measurable. Less pronounced but equally important sub-criteria — participation in sports programs, changes in health status, and regularity of sports practice — require longer-term monitoring and depend on additional socio-economic and infrastructural factors. The most informative indicators are: the number of individuals who joined sports clubs after the competitions, the increase in registered members in sports clubs, the prevalence of chronic diseases, and the population's participation in accessible sports programs. The comprehensive use of these indicators allows for a thorough assessment of the health impact of international sporting events and the identification of priority areas for the development of physical culture and sports in Ukraine.

Keywords: physical activity, morbidity, health impact, programs, sports clubs, informativeness.

Вступ. Міжнародні спортивні змагання — важливий інструмент розвитку фізичної культури й спорту, оскільки вони здатні впливати на рівень фізичної активності населення, популяризацію здорового способу життя та формування спортивних цінностей у суспільстві [1, 2]. Участь країни в проведенні масштабних спортивних подій супроводжується змінами в ставленні громадян до занять фізичною культурою, що зумовлює потребу розроблення індикаторів для вимірювання такого впливу [3, 4].

Дослідження свідчать, що під час великих спортивних подій відбувається підвищення зацікавленості у відвідуванні спортивних

заходів, зростає рівень фізичної активності населення, а також виникають передумови для розвитку нових спортивних програм [5, 6]. Водночас рівень інформативності показників, які використовують для оцінювання впливу цих подій на фізичне здоров'я та активність населення, залишається недостатньо дослідженим [7, 8].

В Україні ця проблема особливо актуальна, оскільки війна створила додаткові бар'єри для фізичної активності населення й посилила потребу у використанні міжнародних спортивних змагань як інструменту соціального згуртування й оздоровлення нації [9, 10]. Визначення найбільш

інформативних підкритеріїв критерію «Вплив на фізичне здоров'я та активність населення» допоможе розробити комплексні й об'єктивні методики оцінювання внеску міжнародних спортивних подій у розвиток фізичної культури та спорту.

Мета — оцінити інформативність підкритеріїв впливу міжнародних спортивних змагань на фізичне здоров'я та активність населення в контексті розвитку фізичної культури й спорту в Україні.

Матеріали й методи. У дослідженні взяли участь 23 експерти в галузі економіки спорту. Рівень їхньої експертності підтверджено низкою показників: 69,6% респондентів мали практичний досвід роботи у відповідній сфері, 52,2% — вищу освіту й наукові здобутки в цій галузі. Третина опитаних (30,4%) здійснювала наукові дослідження, присвячені економічному впливу спорту, а 39,1% є членами професійних організацій, діяльність яких пов'язана з темою дослідження. Крім того, 34,8% експертів активно залучені до публічної діяльності, а 21,7% беруть участь у проєктній роботі. Середній вік опитаних становив $56,56 \pm 13,38$ року, що забезпечує представництво різних вікових груп і підвищує репрезентативність вибірки.

Організація дослідження. Опитування експертів проводили в листопаді 2024 — січні 2025 років із використанням платформи Google Forms.

Методи дослідження. Застосовано метод експертного опитування (анкетування). Розроблена анкета містила три блоки. Перший блок спрямований на з'ясування актуальності тематики наукових досліджень. У другому блоці експерти оцінювали інформативність запропонованих критеріїв, підкритеріїв і показників для визначення величини впливу міжнародних спортивних змагань на розвиток фізичної культури й спорту в державі. Ця частина містила закриті і відкриті запитання: у закритих запитаннях респонденти мали оцінити значущість кожного критерія за 7-бальною шкалою Лікерта, а у відкритих — запропонувати додаткові, на їхню думку, релевантні критерії, не зазначені у переліку. Третій блок анкети мав соціологічний характер і містив питання про вік респондентів, посади на момент проведення Євро-2012, приклади професійної діяльності,

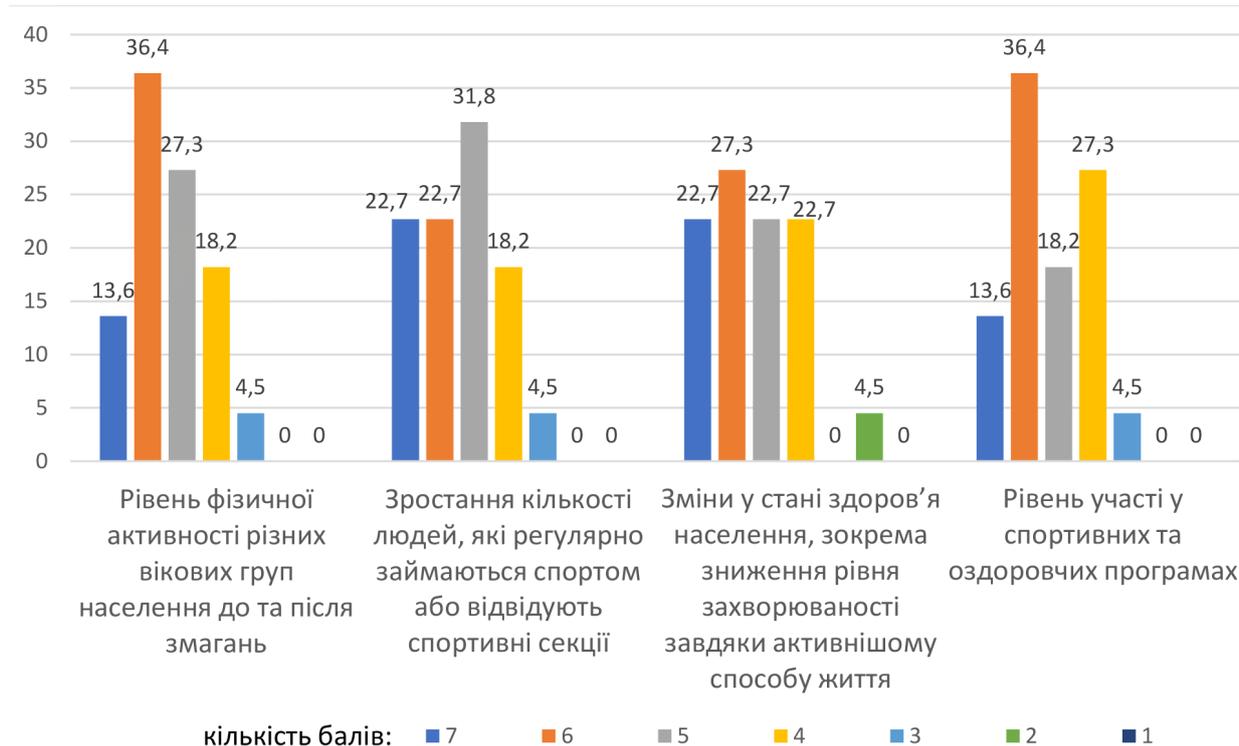
що підтверджують їхню експертність у сфері економіки спорту, а також науковий (освітній) ступінь і вчене звання.

Статистичний аналіз. Для обробки отриманих даних розраховували середнє арифметичне, стандартне відхилення та коефіцієнт варіації Пірсона (V , %). Оскільки за жодним із показників вибірка не виявилася однорідною ($V < 10\%$), додатково аналізували відсоток експертів, які присвоїли кожному критерію відповідну оцінку (від 1 до 7 балів).

Результати. Аналіз отриманих оцінок дає підстави зробити висновок, що підкритерії для оцінки оздоровчого впливу міжнародних спортивних змагань на розвиток фізичної культури спорту держави є інформативними, але рівень їхньої значущості дещо варіює (див. рис. 1).

Найбільш інформативними підкритеріями є: рівень фізичної активності різних вікових груп населення (50,0% високих оцінок); зміни в стані здоров'я населення (50,0% високих оцінок). Підкритерій «Зростання кількості людей, які регулярно займаються спортом» також має значний рівень інформативності, але потребує чіткішого визначення. «Рівень участі у спортивних та оздоровчих програмах» має найнижчий рівень високих оцінок (50,0%) і найбільший відсоток низьких оцінок (31,8%), що вказує на потребу уточнення параметрів вимірювання.

Коригування формулювань і додаткові дослідження можуть підвищити точність цих підкритеріїв і їхню інформативність для всебічного оцінювання оздоровчого впливу спортивних змагань. Експерти, зокрема, згадували про важливість розгляду в ролі критеріїв таких показників, як структурний рівень збільшення активності населення в заняттях фізичною культурою і спортом; рівень підтримки ініціатив проведення міжнародних змагань; динаміка кількості спортивних секцій та клубів (за видами спорту, і зокрема з виду спорту, з якого були міжнародні змагання); динаміка кількості учасників спортивних секцій та клубів (за видами спорту, і зокрема з виду спорту, з якого були міжнародні змагання); динаміка кількості національних спортсменів, які здобули право брати участь у змаганнях (за видами спорту, і зокрема з виду спорту, з якого були міжнародні змагання).

Рис. 1. Оцінювання експертами інформативності підкритеріїв для критерія «Оздоровчий вплив міжнародних спортивних змагань на розвиток фізичної культури і спорту держави» (%)

Аналіз інформативності показників для підкритерія «Рівень фізичної активності різних вікових груп населення до та після змагань» (табл. 1) вказує на їхню помірну значущість і різний рівень сприйняття серед експертів.

змагань» (табл. 1) вказує на їхню помірну значущість і різний рівень сприйняття серед експертів.

Таблиця 1

Оцінювання експертами інформативності показників для підкритерія «Рівень фізичної активності різних вікових груп населення до та після змагань» (%)

Показники	Оцінка, кількість балів						
	7	6	5	4	3	2	1
Частка населення, що регулярно займається фізичними вправами, включаючи спорт й активний відпочинок	22,7	13,6	36,4	13,6	4,5	9,1	-
Середня кількість годин фізичної активності на тиждень на людину	18,2	13,6	27,3	18,2	13,6	9,1	-
Кількість осіб, які приєдналися до спортивних секцій або клубів після змагань	27,3	18,2	22,7	18,2	13,6	-	-

Показник «Частка населення, що регулярно займається фізичними вправами» отримав найвищу частку оцінок у 5 балів (36,4%), що свідчить про те, що експерти вважають його корисним, але не надто інформативним. Високі оцінки (7 і 6 балів) становили 36,3%, що свідчить про обмежену однастайність у сприйнятті цього

показника як ключового. Висока частка оцінок у 4 і нижче балів (27,2%) вказує на те, що частина експертів вважає його недостатньо конкретним і таким, що потребує доопрацювання.

Показник «Середня кількість годин фізичної активності на тиждень на людину» отримав найвищу частку оцінок у 5 балів

(27,3%), але високі оцінки (7 і 6 балів) становлять лише 31,8%. Це може свідчити про те, що експерти розглядають його як додатковий індикатор, який потребує деталізації або точніших даних. Значна частка низьких оцінок (3 і 2 бали, разом 22,7%) свідчить, що цей показник сприймають як менш релевантний у поточній формі.

Показник «Кількість осіб, які приєдналися до спортивних секцій або клубів після змагань» є найбільш інформативним серед трьох. Високі оцінки (7 і 6 балів) становили 45,5%, що вказує на визнання його важливості як міри впливу змагань на фізичну активність. Однак наявність значної частки середніх і низьких оцінок (4 бали — 18,2%, 3 бали — 13,6%) свідчить про можливість удосконалення цього показника, наприклад, через розширення вибірки або деталізацію джерел даних.

Загалом усі три показники є інформативними в межах контексту першого підкритерія, але кожен має свої обмеження.

Для підвищення їхньої практичної цінності рекомендуємо забезпечити точніші дані, чіткіше формулювання методів збору інформації та додаткову сегментацію за віковими групами.

Аналіз інформативності показників для другого підкритерія «Зростання кількості людей, які регулярно займаються спортом або відвідують спортивні секції» свідчить про їхню помірну значущість, але вказує на розбіжності у сприйнятті експертами окремих індикаторів. Показник «Збільшення кількості зареєстрованих членів у спортивних секціях, клубах та спортивних залах» отримав однакову частку високих оцінок у 7 і 6 балів (по 27,3%), що демонструє його загальну інформативність, особливо як індикатора залучення населення до регулярної фізичної активності. Водночас значна частка середніх і низьких оцінок (4 бали — 22,7%, 3 бали — 9,1%) свідчить про те, що експерти бачать обмеження в повноті цього показника або складнощі з його вимірюванням (табл. 2).

Таблиця 2

**Оцінювання експертами інформативності показників
для підкритерія «Зростання кількості людей,
які регулярно займаються спортом або відвідують спортивні секції» (%)**

Показники	Оцінка, кількість балів						
	7	6	5	4	3	2	1
Збільшення кількості зареєстрованих членів у спортивних секціях, клубах і спортивних залах (% зростання кількості членів)	27,3	27,3	13,6	22,7	9,1	—	—
Середня кількість відвідувань спортивних закладів на одну людину (кількість відвідувань на людину за місяць)	13,6	27,3	21,8	9,1	13,6	4,5	—
Кількість проведених спортивних заходів для різних вікових груп (кількість заходів на рік)	18,2	31,8	13,6	22,7	9,1	4,5	—

Показник «Середня кількість відвідувань спортивних закладів на одну людину» отримав найбільшу частку оцінок у 5 балів (31,8%), що може свідчити про його сприйняття як корисного, але не вирішального. Високі оцінки (7 і 6 балів) становлять 40,9%, що говорить про певне визнання його значущості, проте частка низьких оцінок (3 і 2 бали, разом 18,1%) вказує на потребу уточнення критеріїв збору даних або деталізації методології.

Показник «Кількість проведених спортивних заходів для різних вікових груп» має найбільшу частку оцінок у 6 балів (31,8%), що демонструє його значущість як індикатора активності спортивного життя, особливо для популяризації фізичної культури серед різних вікових груп. Проте частка середніх (4 бали — 22,7%) і низьких оцінок (3 і 2 бали, разом 13,6%) свідчить, що експерти вважають його лише додатковим показником, який не дає достатнього уявлення

про довгострокові тенденції в спортивній активності.

Загалом показники є інформативними, але їхня ефективність залежить від точності збору даних, регіональної специфіки й можливості кореляції з іншими індикаторами. Для підвищення їхньої цінності рекомендується враховувати демографічні й соціальні аспекти, а також створити

більш комплексний підхід до оцінювання залучення населення в спорт.

Аналіз інформативності показників для підкритерія «Зміни у стані здоров'я населення, зокрема зниження рівня захворюваності завдяки активнішому способу життя» демонструє помірну оцінку їхньої значущості з різницею в експертних поглядах (табл. 3).

Таблиця 3

Оцінювання експертами інформативності показників для підкритерія «Зміни у стані здоров'я населення, зокрема зниження рівня захворюваності завдяки активнішому способу життя» (%)

Показники	Оцінка, кількість балів						
	7	6	5	4	3	2	1
Рівень захворюваності на хронічні (серцево-судинні, респіраторні тощо) захворювання серед населення	18,2	22,7	22,7	22,7	9,1	4,5	—
Середній індекс маси тіла (значення ІМТ населення)	13,6	27,3	18,2	22,7	9,1	4,5	—
Підвищення рівня фізичної підготовленості населення (оцінки виконання базових тестів фізичної підготовленості, % покращення за показниками тестів у різних вікових групах)	18,2	18,2	31,8	18,2	9,1	4,5	—

Показник «Рівень захворюваності на хронічні (серцево-судинні, респіраторні тощо) захворювання серед населення» має досить рівномірний розподіл оцінок у діапазоні від 7 до 4 балів (18,2, 22,7 та 22,7% відповідно), що свідчить про його потенційну корисність, хоча й не беззаперечно. Наявність 9,1% оцінок у 3 бали та 4,5% у 2 бали вказує на сумнівні експертів щодо точності вимірювання цього показника або можливості його прямої залежності від фізичної активності.

«Середній індекс маси тіла (ІМТ населення)» отримав найбільшу частку оцінок у 4 бали (31,8%), що підкреслює його обмежену інформативність як самостійного показника. Хоча високі оцінки (7 і 6 балів разом 40,9%) вказують на його потенційну важливість, середні та низькі оцінки свідчать про те, що ІМТ відображає лише загальну тенденцію здоров'я населення, яка може залежати від багатьох чинників, не пов'язаних зі спортивними змаганнями чи фізичною активністю.

«Підвищення рівня фізичної підготовленості населення» отримало найбільшу частку оцінок у 5 балів (31,8%), що свідчить про його значущість для моніторингу

короткострокових змін після заходів. Високі оцінки (7 і 6 балів разом 36,4%) підтверджують інтерес до показника як індикатора безпосереднього впливу фізичної активності. Проте 18,2% оцінок у 4 бали і 13,6% низьких балів свідчать, що цей показник потребує уточнення методології збору даних і адаптації до специфіки вікових груп.

Загалом показники є інформативними, але мають певні обмеження. Для їх ефективного використання важливо розробити чіткіші критерії вимірювання, враховувати вплив зовнішніх чинників (соціальних, економічних) і поєднувати ці показники з іншими індикаторами для створення комплексної картини здоров'я населення.

Аналіз інформативності показників для підкритерія «Рівень участі у спортивних та оздоровчих програмах» демонструє, що ці показники мають потенціал для оцінювання впливу спортивних і оздоровчих заходів, але не є беззаперечно значущими. Показник «Кількість осіб, які відвідують на регулярній основі оздоровчі програми та спортивні заходи» отримав найбільшу частку оцінок у 5 балів (40,9%), що свідчить

про його помірну інформативність. Високі оцінки (7 і 6 балів разом 36,4%) вказують на зацікавленість у використанні цього показника для моніторингу змін у фізичній

активності населення. Низька частка оцінок у 2 бали (4,5%) свідчить про сумніви щодо точності або репрезентативності даних (табл. 4).

Таблиця 4

Оцінювання експертами інформативності показників для підкритерія «Рівень участі у спортивних та оздоровчих програмах» (%)

Показники	Оцінка, кількість балів						
	7	6	5	4	3	2	1
Кількість осіб, які відвідують на регулярній основі оздоровчі програми та спортивні заходи (кількість осіб)	18,2	18,2	40,9	18,2	—	4,5	—
Частка населення, що бере участь у безкоштовних або субсидованих спортивних програмах (% від загальної кількості населення)	22,7	9,1	45,5	13,6	—	9,1	—
Середня кількість відвідувань таких програм на одну людину (кількість відвідувань на рік)	18,2	9,1	31,8	22,7	18,2	—	—

Показник «Частка населення, що бере участь у безкоштовних або субсидованих спортивних програмах» отримав найбільшу підтримку у 5 балів (45,5%), що відображає його значущість для аналізу доступності спортивних програм. Проте частка оцінок у 7 балів (22,7%) і 6 балів (9,1%) вказує на потребу вдосконалення методології збору даних або доповнення цього показника іншими, щоб забезпечити повнішу картину. Відсутність оцінок у 3 бали свідчить про визнання показника як важливого, але частка оцінок у 2 бали (9,1%) підкреслює, що доступність субсидованих програм може мати обмежений вплив.

Показник «Середня кількість відвідувань таких програм на одну людину» отримав найбільшу частку оцінок у 5 балів (31,8%), що вказує на його використання для відстеження інтенсивності участі. Проте високий відсоток оцінок у 4 і 3 бали (разом 40,9%) свідчить про те, що цей показник часто розглядають як допоміжний і він потребує комплексного аналізу разом з іншими показниками. Низькі оцінки (2 бали — 0%) свідчать, що експерти здебільшого не заперечують проти його введення.

Загалом показники є корисними для оцінювання рівня участі населення в спортивних та оздоровчих програмах. Проте для підвищення їхньої інформативності треба вдосконалити методологію збору даних,

ураховуючи соціальні, економічні й культурні особливості регіонів. Експерти додали, що інформативними показниками для оцінювання оздоровчого впливу можуть слугувати кількість (абсолютна і відносна) звернень населення до сімейного лікаря.

Обговорення. Показник «Рівень фізичної активності різних вікових груп населення до та після змагань» демонструє значну інформативність для критерія «Оздоровчий вплив міжнародних спортивних змагань на розвиток фізичної культури і спорту держави». На другому за значущістю місці — показник «Рівень участі у спортивних та оздоровчих програмах». Третю сходинку рейтингу посідає показник «Зміни у стані здоров'я населення, зокрема зниження рівня захворюваності завдяки активнішому способу життя». Дещо відстає від нього показник «Зростання кількості людей, які регулярно займаються спортом або відвідують спортивні секції».

Таке розташування показників за інформативністю можна пояснити кількома чинниками. *Об'єктивність і доступність даних.* Рівень фізичної активності до та після змагань є показником, який можна чітко виміряти за допомогою опитувань, фітнес-трекерів або статистики відвідуваності спортивних закладів. Він безпосередньо відображає зміни в поведінці населення, що робить його найбільш надійним.

Безпосередній зв'язок із змаганнями. Участь у спортивних та оздоровчих програмах (другий показник) є логічним продовженням зростання активності, але залежить від наявності відповідної інфраструктури й програм, що можуть варіюватися залежно від регіону чи організаторів. *Складність відстеження здоров'я населення.* Зміни в стані здоров'я та зниження захворюваності (третій показник) потребують тривалого моніторингу й залежать від багатьох зовнішніх чинників (медична система, харчування, соціально-економічні умови). Це ускладнює однозначне пов'язання таких змін лише зі спортивними змаганнями. *Регулярність занять спортом.* Зростання кількості людей, які постійно займаються спортом (четвертий показник), також є відкладеним ефектом і може не проявлятися відразу після змагань, що знижує його інформативність для експрес-оцінки.

Хоча всі показники важливі, перші два відображають найбільш прямі й швидкі зміни, тоді як останні потребують тривалого періоду спостереження та додаткових підтверджень.

Наші результати підтверджують високу інформативність показника «Рівень фізичної активності різних вікових груп населення до та після змагань», що узгоджується з даними [6] і [2], які відзначають, що міжнародні спортивні заходи здатні стимулювати фізичну активність населення, особливо за умови ефективних програмних ініціатив. Другим за значущістю показником є «Рівень участі у спортивних та оздоровчих програмах», що відповідає висновкам [4], де підкреслено важливість структурованих програм для залучення населення. Третє місце займає показник «Зміни у стані здоров'я населення», що частково підтверджує результати [5], які наголошують на складності відстеження безпосереднього впливу спортивних подій на здоров'я через відкладені ефекти. Показник «Зростання кількості людей, які регулярно займаються спортом» посів четверту позицію, що співвідноситься з висновками [7] про залежність довготривалих змін у фізичній активності від доступності спортивної інфраструктури й соціальної підтримки. Отже, наші дані підкреслюють важливість комплексного

підходу до оцінювання оздоровчого впливу спортивних змагань з урахуванням як короткострокових, так і довгострокових показників.

Наші результати показали, що найінформативнішим показником для першого підкритерія «Рівень фізичної активності різних вікових груп населення до та після змагань» є кількість осіб, які приєдналися до спортивних секцій або клубів після змагань. Це узгоджується з висновками [6], які зазначають, що міжнародні спортивні події можуть стимулювати залучення до спортивних організацій, особливо за наявності доступної інфраструктури. Для другого підкритерія «Зростання кількості людей, які регулярно займаються спортом або відвідують спортивні секції» найінформативнішим виявився показник «Збільшення кількості зареєстрованих членів у спортивних секціях, клубах та спортивних залах (%)», що підтверджує результати досліджень [4], де акцентовано значення стабільного членства в спортивних клубах як показника стійкої фізичної активності.

У третьому підкритерії «Зміни у стані здоров'я населення, зокрема зниження рівня захворюваності завдяки активнішому способу життя» лідирує показник «Рівень захворюваності на хронічні (серцево-судинні, респіраторні тощо) захворювання серед населення». Це частково узгоджується з результатами [2, 5], які наголошують на труднощах у швидкому фіксуванні впливу спортивних заходів на показники здоров'я через відкладений характер таких змін.

Для підкритерія «Рівень участі у спортивних та оздоровчих програмах» найбільш інформативним показником визнано частку населення, що бере участь у безкоштовних або субсидованих спортивних програмах (% від загальної кількості населення). Такі висновки зробили [7], які відзначають, що участь у доступних програмах є важливим показником соціальної інклюзії та може слугувати маркером довгострокового впливу міжнародних змагань на оздоровчу активність населення.

Отримані дані підкреслюють важливість комплексного підходу до оцінювання, оскільки різні підкритерії відображають як негайні, так і відкладені ефекти

міжнародних спортивних змагань на фізичну активність та здоров'я населення.

Висновок.

1. Отримані результати підтверджують, що міжнародні спортивні змагання можуть істотно впливати на фізичну активність і здоров'я населення, але ступінь цього впливу залежить від конкретних підкритеріїв. Найбільш інформативним визнано підкритерій «Рівень фізичної активності різних вікових груп населення до та після змагань», оскільки він безпосередньо відображає зміни в поведінці населення і його легко виміряти. Менш виражені, але також важливі підкритерії — участь у спортивних програмах, зміни стану здоров'я

і регулярність занять спортом — потребують тривалішого моніторингу й залежать від додаткових соціально-економічних та інфраструктурних чинників.

2. Найбільш інформативними показниками є: кількість осіб, що приєдналися до спортивних секцій після змагань, збільшення числа зареєстрованих членів у спортивних клубах, рівень захворюваності на хронічні хвороби та участь населення в доступних спортивних програмах.

3. Комплексне використання цих показників дає змогу всебічно оцінити оздоровчий вплив міжнародних спортивних заходів і визначити пріоритетні напрями розвитку фізичної культури й спорту в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Preuss, H. (2019). Event legacy framework and measurement. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 11(1), 103–118. <https://doi.org/10.1080/19406940.2018.1490336>
2. Weed, M. (2021). The role of the Olympics and sport in public health promotion. *Journal of Sport and Social Issues*, 45(4), 285–304. <https://doi.org/10.1177/01937235211012345>
3. Gratton, C., Shibli, S., & Coleman, R. (2019). The economic impact of major sports events: A review of ten events in the UK. *Managing Leisure*, 24(3), 152–170. <https://doi.org/10.1080/13606719.2019.1602560>
4. Misener, L., & Schulenkorf, N. (2018). Rethinking the social value of sport events through an asset-based community development (ABCD) perspective. *Journal of Sport Management*, 32(3), 208–219. <https://doi.org/10.1123/jsm.2017-0233>
5. Brown, C., & Massey, J. (2018). Exploring educational legacies of the Olympic Games. *International Review for the Sociology of Sport*, 53(7), 835–852. <https://doi.org/10.1177/1012690216684987>
6. Grix, J., & Brannagan, P. M. (2021). Mega-events as catalysts for change: How the Tokyo 2020 Olympics can influence sport participation. *Sport Management Review*, 24(4), 563–576. <https://doi.org/10.1016/j.smr.2020.12.001>
7. García, B., & de Wolff, M. (2020). The impact of sport mega-events on national image: A systematic literature review. *Sport in Society*, 23(6), 995–1012. <https://doi.org/10.1080/17430437.2019.1667463>
8. Toohey, K., & Veal, A. J. (2020). *The Olympic Games: A social science perspective* (3rd ed.). Wallingford: CABI.
9. Приступа, Є. Н., Боднар, І. Р., & Писко, Ю. Ю. (2024). Соціально-економічні та культурні ас-

REFERENCES

1. Preuss, H. (2019). Event legacy framework and measurement. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 11(1), 103–118. <https://doi.org/10.1080/19406940.2018.1490336>
2. Weed, M. (2021). The role of the Olympics and sport in public health promotion. *Journal of Sport and Social Issues*, 45(4), 285–304. <https://doi.org/10.1177/01937235211012345>
3. Gratton, C., Shibli, S., & Coleman, R. (2019). The economic impact of major sports events: A review of ten events in the UK. *Managing Leisure*, 24(3), 152–170. <https://doi.org/10.1080/13606719.2019.1602560>
4. Misener, L., & Schulenkorf, N. (2018). Rethinking the social value of sport events through an asset-based community development (ABCD) perspective. *Journal of Sport Management*, 32(3), 208–219. <https://doi.org/10.1123/jsm.2017-0233>
5. Brown, C., & Massey, J. (2018). Exploring educational legacies of the Olympic Games. *International Review for the Sociology of Sport*, 53(7), 835–852. <https://doi.org/10.1177/1012690216684987>
6. Grix, J., & Brannagan, P. M. (2021). Mega-events as catalysts for change: How the Tokyo 2020 Olympics can influence sport participation. *Sport Management Review*, 24(4), 563–576. <https://doi.org/10.1016/j.smr.2020.12.001>
7. García, B., & de Wolff, M. (2020). The impact of sport mega-events on national image: A systematic literature review. *Sport in Society*, 23(6), 995–1012. <https://doi.org/10.1080/17430437.2019.1667463>
8. Toohey, K., & Veal, A. J. (2020). *The Olympic Games: A social science perspective* (3rd ed.). Wallingford: CABI.
9. Prystupa, Y. N., Bodnar, I. R., & Pysko, Y. Y. (2024). Socio-economic and cultural aspects of the impact

- пекти впливу міжнародних спортивних змагань на фізичну культуру в Україні під час війни. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. Серія 15, 11(184), 184–191. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11\(184\).37](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11(184).37)
10. Ісічко, Я. (2023). Дослідження проблеми організації та проведення національних і міжнародних змагань та участі в них спортсменів під час війни. У: *Фізична культура і спорт. Виклики сучасності* (с. 74–79). Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi78/0058176.pdf>
- of international sports competitions on physical culture in Ukraine during the war. *Scientific Journal of the Drahomanov Ukrainian State University*. Series 15, 11(184), 184–191. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11\(184\).37](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11(184).37)
10. Isichko, Y. (2023). Research on the problem of organizing and holding national and international competitions and the participation of athletes during the war. In *Physical Culture and Sports: Challenges of Modernity* (pp. 74–79). Kharkiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редколегії 30.07.2025

Прийнята до друку 11.12.2025

Підписана до друку 26.12.2025

Євгеній ПРИСТУПА

<https://orcid.org/0000-0001-7862-4567>

e-mail: evgenprystupa@gmail.com

Іванна БОДНАР

<https://orcid.org/0000-0002-7083-6271>

e-mail: ivannabodnar@ukr.net

Юлія ПИСКО

<https://orcid.org/0009-0003-2084-9343>

e-mail: majboroda.julia@gmail.com